

(16)

(D) IV. 1. Tantárgyleírások

Tantárgy neve: Humán erőforrások	
Mely szakokon oktatják: geográfus szak, terület- és településfejlesztési szakirány	
Tantárgyfelelős neve: dr. Kurtán Lajos	Tantárgyfelelős beosztása: egy. docens

Tantárgy besorolása: kollégium	
Tantárgy heti óraszám: –	tanóra elmélet
Tantárgy heti óraszám: 2	tanóra tantermi gyakorlat
Tantárgy heti óraszám: –	tanóra laboratóriumi gyakorlat
Előírt külső szakmai gyakorlat: –	
Tantárgy összór száma: 28	tanóra
Tantárgy félévigénye: egy	félév (a 9. szemeszter)
Számonkérés módja: gyakorlati jegy	
Tantárgyhoz rendelt kreditek száma: –	kredit –

Tantárgy elsajátításához feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint:

Az Általános közgazdaságtan és a Makroökonómia c. tantárgyak munkapiaccal és foglalkoztatással-munkanélküliséggel kapcsolatos ismeretanyaga.

Tantárgy célja, célkitűzései:

Megismertesse a hallgatókat a munkaerő-gazdálkodás, a munkaerőpiac, a foglalkoztatás fontosabb elméleti és gyakorlati kérdéseivel, valamint a modern üzleti és közszolgálati szervezetek emberierőforrás-gazdálkodásának elméleti és gyakorlati alapjaival.

A tantárgy évközi ellenőrzés módjai:

Kettő zárthelyi dolgozat (definíciós és rövidebb-hosszabb kifejtő kérdések, típusonként részleges választási lehetőséggel, az addig tanult teljes anyagból). Ezek közül egy dolgozat megírása kötelező; kettő megírása esetén pedig a jobbik eredménye adja a gyakorlati jegyet.

A tantárgy tartalma:

- Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás vállalaton belüli szerepének változásai.
- A magyarországi munkaerőpiac legfontosabb jellemzőinek áttekintése.
- Szervezeti formák és vezetés. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás nyugati nagyvállalati modellje. A szervezetek rugalmassága és az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás. Munkakörök kontra dolgozói kompetenciák. A munkakörök tartalmának kialakítása és a szervezeti hatékonyság.
- A munkaviszony sajátosságai a közgazdasági elemzésben – a tranzakciós költségek és a megbízó–megbízott viszony elmélete. Egyensúlyteremtő mechanizmusok a munkaerőpiacon – kilépés, szabotázs, tiltakozás. Általános és munkahely-specifikus ismeretek, tartós munkaviszony és a belső munkaerőpiac elmélete.
- Munkakör-kialakítás, munkakörelemzés és munkaköri leírás. Toborzás és kiválasztás. Munkaerő-politika és munkaidő-gazdálkodás. Karriertervezés, továbbképzési és előléptetési politika.
- A bérek meghatározódásával és a javadalmazási formák közötti választással foglalkozó közgazdasági elméletek. Bérrendszerek és a bérbesorolás folyamata. A munkakörök relatív fontosságának meghatározása: munkakörértékelés. A teljes javadalmazás elemei és az ösztönzési politika.
- Teljesítményértékelés és/vagy fejlesztés. Információáramlás és vállalati kommunikációs politika. Munkaügyi kapcsolatok: szereplők, szintek, együttműködés és konfliktusok.
- Stratégiai választások az emberi erőforrásokkal való gazdálkodásban.

(D) IV. 1. Tantárgyleírások**FOLYTATÁS**

Tantárgy neve: Humán erőforrások

Kötelező és ajánlott jegyzetek, irodalom jegyzék:*Kötelező irodalom:*

DOBÁK MIKLÓS ET AL. [1997]: Szervezeti formák és vezetés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. 11–23., 43–88., 102–111. és 223–249. o.

OECD [1998]: Átmenet az iskolából a munka világába Magyarországon. Megjelenés előtt. 1. fejezet: A gazdasági és szociális háttér a kilencvenes években, 2.8. alfejezet: A felsőoktatás, 3.1. alfejezet: A fiatalok foglalkoztatottsága és munkanélkülisége a nemzetközi összehasonlítás tükrében, 3.5. alfejezet: A fiatalok relatív bérei, 4. fejezet: Tanulás az iskolából kilépés után.

BÓDIS LAJOS [1998]: Tematikus jegyzetek és hipotézisek az emberierőforrás-gazdálkodásról. Megjelent a BKE októberi jubileumi konferenciájának anyagát tartalmazó I. kötetben.

GÁBOR R. ISTVÁN [1995–1996]: Nem kompetitív egyenlőtlenségteremtő és érdekütköztető mechanizmusok a munkaerőpiacon. Elméletek, tapasztalatok, politikák. Kézirat, BKE Emberi Erőforrások Tanszék. 1. fejezet: Intézmény, racionalitás, munkaviszony.

STARK, D. [1988]: Osztályozás és szelektív béralku a belső munkaerőpiacokon. Gazdaság, 4. sz.

GÁBOR R. ISTVÁN [1997]: Közel múlt, közel jövő – az átalakulás munkaerő-piaci kihatásairól illúziók nélkül. Munkaügyi Szemle, 7–8. sz.

MATHEIKA ZOLTÁN [1997]: A rugalmas tömegtermelés japán rendszere. Munkaügyi Szemle, 1 sz.

SIRE, B. [1993]: [Vállalati stratégiák és ösztönzési eszközök]. A Gestion stratégique des rémunérations (Éditions Liaisons, Paris, 1993) című kötet kivonatos ismertetése (készítette: Bódis Lajos). Kézirat.

GAZIER, B. [1993]: Stratégiai választások az emberi erőforrásokkal való gazdálkodásban. Nyersfordítás a Les stratégies des ressources humaines (La Découverte, Paris, 1993) című kötet III. fejezetéből. Kézirat.

Ajánlott irodalom:

FARKAS FERENC–KAROLINY MÁRTONNÉ–POÓR JÓZSEF (szerk.) [1994]: Személyzeti/ emberi erőforrás-menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó (Főleg az 5–6. és a 9–10. fejezet).

MCKENNA, E.–BEECH, N. [1998]: Emberi erőforrás menedzsment. Panem Kft.

KÖVÁRI GYÖRGY [1995]: Az emberi erőforrások fejlesztése. Szókratész Kft.

A tantárgy tárgyi szükségletei:

- tanterem, tábla, kréta
- írásvetítő
- szakirodalom több példányban

Tantárgyi vonatkozású kutatások:

A tárgy oktatása a BKE Emberi Erőforrások Tanszékének (ahol a gyakorlatvezető is dolgozik) kutatási témáira (a munkaerőpiac mikro- és makroökonomiája; emberierőforrás-gazdálkodás), az itt elért nemzetközi (el)ismertségű eredményekre támaszkodik.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei:

- a hallgatók körében végzett anonim kérdőíves felmérés (tantárgyspecifikus is);
- a tantárgyi dokumentumok gondozása és a megvalósítás felügyelete a tantárgyfelelős részéről.

A tantárgy fejlesztési politikája:

Specifikusan a közszolgálati szféra, -szervezetek munkaerő-gazdálkodására vonatkozó tantárgyi ismeretek (beleértve a hazai adaptációt is) kialakítása, fejlesztése.

Személyi feltételek (létszám, felkészültség):

Gyakorlatvezető: Bódis Lajos egy. tanársegéd (Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, Emberi Erőforrások Tanszék), doktorandusz a párizsi Sorbonne-n, a terület egyik kiemelkedő kutatója, PhD-várományos.